

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Evsebii Nierembergii Vita Divina, Sev Via
Regia Ad Perfectionem**

Nieremberg, Juan Eusebio

Antverpiae, 1644

Capvt XII. Exemplis ostenditur, quanti referat divinam exsequi voluntatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46802](#)

ta recondatur ? nolim equidem tantilli fugitans laboris , ejus jacturam facere. Eodem prorsus modo in honestis Deoque placitis actionibus nos habeamus oportet, dicamusque nobis ipsi : Nihil omnino intermittam. Quid si in eâ re pignus reposatum sit & arra salutis meæ? quantumcumque illud parvum sit , faciam tamen , immo quia parvum est , propterea minimè omnium negligam , fieri queat, ut aditum hoc mihi aperiat ad insignem sanctitatem, adque copiosissimos divinæ gratiæ thesauros consequendos. Hac scilicet , ratione, tam in parvis quam magnis rebus , justa Dei & secreta judicia nos obligant, ad ejus sanctissimam voluntatem ubique exsequendam , & nullibi contemnendam aut deserendam.

C A P V T X I I .

*Exemplus ostenditur , quanti referat
divinam exequi voluntatem.*

SVfficiebant ista sanè , quæ adhuc diximus, ad persuadendum omnibus, ut nobilissimum hoc divinæ voluntatis, suâ negligâtâ , assiduò perficiendæ Exercitium amplecti vellent: verum quia plures non tam ratio, dicentisve authoritas, quam factorum exempla

exempla permovere solent ; hanc quoque viam ingrediar , aliquosque proponam quos imitemur.

Illustrissimum omnium hujus conformatiōnis exemplar ante oculos constitutum habemus magistrum & Redemptorem nostrum, Christum I E S V M. Huic uni sine periculo suam licebat exequi voluntatē : quia nec sinistris pravisq; affectibus ullis in trāfversum agebatur, neq; peccare poterat, aut impudenter eligere. Ille tamen nec minimūm umquam uspiā discessit à voluntate Patris Æterni. Idem palām fassus est, non aliā se caussā in mundū venisse, non alium cibum suum esse: (a) atque in summis necis suæ angustiis , quando propositā sibi ante oculos ignominiosissimā morte cruciatibusq; acerbissimis, anxietate & tædior tantūm non obrutus , cernebat animo populi sui tantam erga se crudelitatem, minoriq; nos labore ac pretio redimi posse, & naturam ista sibi imminentia, invisa hactenus & inaudita, tormenta extremè horrere & refugere , illo, inquam, tempore numquam tamen Patrem absolutē simpliciterque rogare voluit, ut, quod absque redēptionis nostrę dispendio fieri poterat, iisdē

E 6

exi-

^a Ioan. 6. v. 38. & 4. v. 34.

108 VITÆ DIVINÆ

eximeretur: sed in illius se manus perfectissimè consignans, ejus fieri optavit voluntatem, petiitq; non quod naturalis dictabat affectus, sed quidquid amantissimo Patri probaretur. Mortem similiter oppetivit Christus Dominus, quod divinam exsequetur voluntatem, nec latum ab illâ unguem desciscendo, quamvis ad mundū redimendum mors ipsius nequaquam requireretur, quin & extremis in Crucē verbis, jam jam moriturus, in eiusdem se Patris manus commēdabat: (a) hoc pacto docens, nos in easdem Dei manus tradere, & nihil, nisi quod ipse vult, velle, etiam si propterea vita amittenda, omniaque Orbis supplicia forent preferenda: quandoquidem Christus, solum ut Patris satisfaceret voluntati, longè plura paratus fuerit sustinere. Hanc legem & paternæ voluntatis amorem singulariter prædictit David, quando in ejus personâ: *In Capite, inquit, libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam: Deus meus, volui, & legē tuam in medio cordis mei.* (b) De aliis Iustis idem dicit: *Lex Dei & voluntas ejus in corde ipsius:* (c) sed de iusto justorum Christo Domino loquens, legem assertit esse

a Luc. 23, v. 46. b Psal. 39, v. 8. & 9.

c Psal. 36, v. 3.

C A P V T   X I I .   109

esse in medio cordis, non simpliciter, in corde ipsius, utpote, quam præ omnibus amet ipse æstimetque. Tota denique vita, omnesque benignissimi IESV labores ac dolores idcirco suscepti fuere, ut perficeret perficique ab aliis curaret voluntatem Patris sui; cui est factus obediens usque ad mortem, mortem autem Crucis: (a) ut recordaremur opus redemptionis nostræ fuisse subjectionem & conformatiōnē cum voluntate diuinâ, adeoque hanc conformatiōnē pluris faceremus, & eam tantâ constantiâ imitaremur, tamquam aliud omnino nihil facere possemus. Evangelistæ ubi Christum in horto orantem describunt; alius his eum verbis usum natrat: *Pater, si vis, transfer calicem istum à me* (b) alias vero istis: *Pater mi, si possibile est* (c) ut pro eodem à nobis æstimari debere intelligeremus, Deo rem quampiā displicere, aut illam nos ex solâ nostrâ cupere voluntate; idque nobis factu impossibile judicare.

Secundum Christum, obedientiæ voluntatisque humanæ cum divinâ censentientis absolutissimum ad imitandum exemplar habemus ejusdem sanctissimam
Ma-

a Phil. 2. v. 8. b Luc. 22. v. 42. c Mat. 26. v. 39.

110 VITÆ DIVINÆ

Matrem, quæ propterea se nominabat *Ancillam Domini* (a) & in quâ, post exercitum suæ in divinam voluntatem resignationis actum unicum, mox: *Verbum caro factum est, & habitat in nobis.* (b) Duo igitur excellentissima Dei opera, quæ Angelorum supremos obstupefaciunt, Incarnatio, scilicet, & Redemptio, solâ voluntatis cum Deo conformatio peracta sunt, quâ conformatio cum nihil eidem Deo accidere possit gratius, Virgo beatissima, in Angelorum jam apud Superos Reginam electa, præcipuum decus & honorem suum esse censet, divinæ subiici voluntati, incredibilemque capit animo voluptatem, re ipsâ voluntatem ibi suam ad divinam adiungendo. Testis sit, quidam ad sancti Cuniberti Coloniæ Canonicus, post verò Cisterciensis Religiosus. Huic aliquando Reginæ hujus clarissima è nube lucidâ ad aures vox ista accedit: *Fiat voluntas tua, sicut in celo, & in terra!* (c) cuius posteà suavissimæ vocis recordatio quoties huic homini subibat animo, toties ferè lacrimis ille suis innatabat. (d) Et verò nefas sit ambigere, quin hac in re ipsos

(a) *Luc. i v. 38.* (b) *Ioan. i. v. 14.*(c) *Matth. 6, v. 10.* (d) *Cæsarius l. 7. c. 8.*

C A P V T XII. III

sos Seraphinos , Dei amore maximè omnium flagrantes, magis etiam exemplo suo accendat Virgo gloriosissima.

Minùs itaque deinceps mirabimur supremam dignitatem ac titulum, à Davide tributum beatissimis illis mentibus, & cuius gratiâ, ad divinæ eas Majestatis laudes celebrandas, tamquam puriores, & ad id quod sibi desit supplendum aptiores, invitat, à divinæ voluntatis impletione sumptum esse, sic enim canit: *Benedicite Domino omnes Angeli eius, potentes virtute, facientes verbum illius, ad audiendam vocem sermonum eius.* (a) aut, iuxta explicationem magis litteralem, *ad obediendum voci sermonis eius.* (b) *Benedicite Domino omnes Virtutes ejus, id est, omnis multitudo militiæ cœlestis, Archangeli, Principatus, Dominationes, Throni, Cherubim & Seraphim, ministri ejus, qui facitis voluntatem eius.* (c) Nobilitatem nempe, excellentiamque cœlestium illorum & beatorum spirituum, hinc potissimum Hebræus Rex colligit, quod exactissimè, diligentissimè, rectissimaque intentione Dei implant voluntatem: non aliam ob causam, quam

a Psal. 102 v. 20. b Vide Lorinum ibi, c v. 21°

112 VITÆ DIVINÆ

quām propter ipsum; utq̄e obedient & exsequantur illud, quod Deo adeō est acceptum, ut in beatā quoque illā patriā hoc Obedientiæ Exercitium ip̄sis proposuerit; atque ut eorumdem submissio, proprięque voluntatis abnegatio tantō appareret illustrior, illos non Deo tantū immediate, sed & aliis creaturis propter Deum obedire voluerit, statuendo, vt Angelorum alii aliis, quemadmodum parentibus liberi, subjicerentur, id quod à S. Paullo, *paternitatem in celis esse afferente*, (a) confirmari videtur. Cūm quid Deus imperat, non id per se ip̄se facit Angelis omnibus; sed per Angelos alios: eatenus, ut quid facere debeant, qui inferioris sunt ordinis, ab iis intelligent, qui ad sublimiorem spectant hierarchiam. clarumque est & apertum, perfectius tum obedientiam resplendere, cūm creaturæ propter Deum, quām cūm Deo ip̄si, nullius alius interpositu, obeditur; quodam etiam modo majus videri, creaturæ simul & Deo, quām soli Deo esse subjectū. Hanc itaque absolutissimam obsequendi rationem usurpant Angeli, tali cum reverentiā proprięque voluntatis oblivione superiores fe Angelos intuendo, tamquam Deum;

a Ephes 3. v. 15.

C A P V T   X I I .   113

Deum; eorumque sermones perinde audiendo, velut ab ipsiusmet Dei ore profectos. Neque aliter intelligendus est David, generatim de Angelis omnibus testatus, ipsos *audire vocem sermonum ejus*, (a) non enim indicare voluit, quod per se ipsi singuli illā audiant: verū quia ex eo, quo dixi, modo, debitā cum reverentiā, aliorum Angelorum jussa admittant & exsequantur, quasi nullo intermedio, ab ipso met illa Deo accepissent.

Hoc ipsum suis quoque Apostolis commendavit humilitatis Magister Christus IESVS, ut pro servis se gererent, non modò Dei respectu, verū etiam inter se ipsi: (b) non tantum Dei voluntatem exsequendo, sed suam præterea abnegando, potiusque alterius voluntati obsequendo, & illum respiciendo tamquam dominum, se verò velut servos, ut sic nullā penitū in re proprio gustui voluntatique gratificantur. Hinc etiam illius, cui primas ubique partes deferebat, quemque Ecclesiæ suæ caput eligebat, summam perfectionem ostensurus, futurum ajebat, ut *ab alio cingeretur & duceretur, quod ipse non vellat*, (c) hoc est, suam ipsius voluntatem non facturum. sed
nec

a suprà. b Ioan. 13. v. 14. c Ioan. 21. v. 18.

114 VITÆ DIVINÆ

nec alium Ecclesiæ Principem esse voluit,
suosque regere & gubernare, quām eum,
qui *obediens* (hoc enim Simonis, quod
idem & Petri est, nomen significat, (a)) di-
ceretur. Idem Deus quo tempore alteram
Ecclesiæ columnam erigebat & ad se con-
vertebat; primam illius vocem; testem esse
voluit & indicem animi cum suâ volunta-
te consentientis, Sancto Paullo dicente:
Domine, quid me vis facere? (b) quæ nos ver-
ba in ore & animo perpetuò deceret ver-
fare. Verùm eo non contentus Domi-
nus, ut Paullus suam amplius subjice-
ret voluntatem, remisit ipsum ad Ana-
niam, ut hunc haberet patrem & Magi-
strum spiritualem, sicuti legis Doctorem
habuerat Gamaliel: (c) omnino vo-
lens, ut alterius hominis subderetur arbi-
trio, quò tantò minus obsequeretur pro-
prio. Quā in re ad solatium nostrum li-
cet advertere, non dixisse Dominum? *ibi*
(ab Ananiā) *dicitur tibi*, quid ego te ve-
lim facere, sed, *quid te oporteat facere?* (d)
partim propterea, quòd Deus aliud non
velit; quām quod factu nobis necessarium

&

a Gnes. 29, v. 33. & Salmer. tum. 4. part. 2.
tract. 1; §. 31.

b Act. 9, v. 6. c Act. 22, v. 3. d Act.
9, v. 7.

C A P V T XII. 115

& utile est: partim, quia tametsi non loquerentur nobis homines manifestè, urit Dei vicarii, neque ut de ejus voluntate certi, alienam tamen voluntatem, ejus etiā, qui noster Superior non sit, exsequi malle conveniat, quām propriam, quæ postremum, immo, ut rectius loquar, nullum apud nos locum debet obtinere.

Sanctos, qui posterioribus sæculis Apostolici spiritus exempla renovârunt, hac quoque re mirificè excelluisse deprehendimus. Sancta Theresia de Iesu, admirabili & novo se voto obstrinxit, nihil faciendi, nisi quod undequaque divinæ congrueret voluntati, quin etiam promisit, se non grata modò, sed quæ Deo gratiora crederet, semper effecturam, (a) nulla in re suæ obsequi cupiens voluntati. atque in historiâ Vitæ suæ, Videtur mihi, ait, honorem meū consistere in eo, quòd Dominus noster laudetur; & reliqua omnia parvi pendo. Ipse enim conscientius est, quòd nec honorem, nec vitam, nec gloriæ, nec bonū aliquid corporis vel animæ volo, nec desidero, nisi Dei Omnipotens gloriæ. (b) id quod ita faciebat ex animo, cāque detestatione

volut-

a Io à I E S V Mariâ Vitæ l. 4. c. 7. Ribera l. 4.

c 10 b Acta Canonizationis S. Ther. siæ, Relat. 2, ait. 5, & Ribera ejus Vitæ lib. 4. c. 26 pag. 424,

voluntatis & gustūs proprij: ut cùm aliquando cibum quemdam sumeret, suo iudicio aliquantò sapidiorem, eum repente, tamquā si feliciter gustasset, expuerit, rogataque, cur eo cibo bene cōdito non vesceretur? responderit, se ob delectationē, quam ex prædicti cibi sumptione percipiebat, nō fuisse ausam, buccellam illam deglutire.^(a) Simillimum priori votū concepit Venerabilis Virgo Domina Ludouica de Carvajal, illud semper in rebus omnibus exsequēdi, quod perfectius, divinæque Majestatis oculis acceptius futurum crederet. Istud ipsum votum ferventissimus Pater Iacobus de Saura, vir Apostolicus è Societate nostrâ, suo, quem è cordis viciniâ eduxerat, sanguine signavit, cōfirmavitque, istud adjiciendo, facturum se non tantū, quod perfectissimum sit; divinæque voluntati maximè conforme: sed facturum insuper, quantum posset, quidquid in quocumque majoris perfectionis opere summum magisque eximium agnosceret.

Novi equidem aliam præterea religiōsam sanctamque Animam, quæ ex abnegatione propriæ, & divinæ voluntatis impletione, tam ingentem percipiebat delectationem,

^a Relatione cādem, art. 10.

tionem, ut serio optaret; quotiescumque vel oculos aperiret aut clauderet, vel digitum membrumve aliud moveret, omnia illa & singula ex singulari Dei præcepto & imperio facere liceret. Societatis nostræ parenti S. Ignatio, non sufficiebat, quærere tantum in rebus omnibus, quod perfectissimum esset, & ad majorem Dei pertineret gloriam, neque exsequi dumtaxat voluntatem sui Conditoris, sed quod divinæ ejus Majestati maximè ex omnibus probaretur. (a) Non sufficiebat illi similiter, nullam in re proprię morē gerere voluntati, verūm quærebat ubique illud, quod eidem maximè adversaretur: adeò ut diceret, duarum sibi rerum optione propositā, quarum utraque æquè Deo grata, æquè in ejus gloriam redundaret, eam se certò electurum, quæ laboris plus molestiæque haberet, non modò ut Dei faceret voluntatem, sed ut ne faceret suam. (b) atque ita, ut integriùs propriam subjugaret vinceretque voluntatem, pluraque toleraret, & majoribus appeteretur injuriis, pro stulto se quandoque gerere non dubitavit,

S. Par-

a Biderm. Vitæ lib. 2. cap 3. n. 11. b. Ribaden. Vitæ S. Ignatii l. 5, cap. 2. Histor. Societ. I E S V , To. 1, lib. 16. num. 106 8. & ipse in Exam. c. 4. § . 44. atque alibi s̄pē.

118 VITÆ DIVINÆ

S. Pardulphus eidem divinæ voluntati tantoperè acquiescebat, ut cæcus factus, incredibili gaudio perfunderetur, eosque qui sui miseratione tangebantur, ipse solaretur, & cæcis omnibus ad se venientibus visum restitueret, se verò ipsum curare, aut id beneficii à Deo poscere recusaret, quo exercitio, omni voluntate propriâ abdicatâ divinam complectendi, ad sublimem admodum perfectionis ipse gradum consecutus. (a)

Sanctæ deinde Gertrudi aspectabilem aliquando se præbens ejus Sponsus, benignissimus IESVS, Hâc quidē manu ajebat, sanitatem fero, ista morbum: elige, filia, utrum placet. Hic Virgo religiosissima, singulari accensa pro Christo patiendi desiderio, propriæque voluntati infensissima, pli-catis in cruce in ad precordia manibus, & in genua procubens; Domine, inquit, ego toto corde desidero, ut non meam voluntatem respicias, sed tuum beneplacitū in omnibus perficias: Ideo ego ad utrumque parata, neutrum eligo. Tamen est, mi Domine, dignoscere, utrum hoc an illud mihi relinquas. Quod responsum castissimo ejus Sponso ita plau-cuit,

^a Vide Raderi Viridarium parte 3. cap. 3. quod est de cæcis Sanctis.

C A P V T   X I I .   119

cuit, ut diceret: *Qui vult ut ad ipsum libere veniam, debet mihi clavem propriæ voluntatis resignare, nec eam à me umquam repetere.* His Gertrudis edocta, precatiunculam fecit conceptissimis his verbis: *Non mea, sed tua voluntas fiat, mi amantisime IESV,* eamque trecentis sexaginta vicibus perrexit repetere: quâ in re dici vix potest quantum cælestium meruerit gratiarum. (a)

Neque illud omittendum de Beato Francisco Borgiâ, cuius cum arbitrio vitam & mortem Conjugis permitteret Deus, ille factæ sibi secundum voluntatem suam eligendi libertati humillimè renuntians, *Domine Deus, inquit, unde hoc mihi, ut arbitratui committas meo, quod in tuâ solius est potestate?* Mea per magni refert, tuam sequi in omnibus voluntatem. *Quis enim rectius novit, quid è re meâ sit, quam Tu, mi Deus?* *Tua itaque voluntas fiat: nec de uxore solum; sed de liberis etiam, deq; me-ipso statuas, rogo, quidquid Tibi placuerit: fiat Voluntas Tua (b)*

Quan-

a Sancta ipsa libr. 4. Insinuationum divinæ pietatis cap. 23. & 31. & ex eâ Blofius Monil. Spirit. cap. 31. & Drexel. Heliotrop. I. 4. cap. 1. & alii.

b Sebetius Vitæ lib. 1. cap. 12,

Quantum porrò , qui hoc Exercitium amplectuntur, merita sua augeat, luculentè certè ostendit ea narratio , quæ extat apud Cæsarium , de Monacho illo Cisteriensi, qui multis magnisque clarebat miraculis , cùm tamen nihil in eo singulare & eximium præ Religiosis ceteris notaretur. nam vestes eius solummodo tactæ, valetudinem multis restituebant , & cùm sociorum aliquis eius se cingulo cingeret, habitumque indueret , quamprimum sanabatur. Cœnobiarcha ubi advertit tantum illum apud Deum posse , vitamque nihilo secius agere pro more ceterorum in Cœnobia, vehementer id admiratus , sevocatum huc subditum suum his ipsis verbis compellavit: *Dic mihi , fili mi , qua est caussa tantorum miraculorum ? Respondit ille , Nescio Domine: non plus ceteris meis fratribus oro , non plus vigilo , non plus jejuno , non plus laboreo; sed unum scio , quod me non potest extollere prosperitas , neque frangere ad versitas , sive de personâ meâ sit , sive aliorum.* Cùm porrò instaret Antistes rogando : *Quis tibi nuper sensus erat , an non unâ nobiscum acerbè ferebas , cùm Nobilis iste villam nostram incendit ? Non , aiebat Cœnobita , totum enim Deo commisi: si modicum habeo , cum gratiarum actione accipio;*

C V P V T   XII.   121

cipio; si multum, iterum gratias ago. Tum vero clarè agnovit Abbas, eam medendi facultatem ab amore Dei, admirabilique rerum humanarum cōtemptu existere; cum in rebus ille omnibus cum divinâ voluntate planissimè consentiret. (a)

Ad institutionem quoque nostram, ac ut
omnia purâ rectâque intentione faciamus,
magnoperè faciet id quod duobus evenisse
narrant Anachoretis, qui in eremo, magnâ
concordiâ, nec minore profectu unâ vive-
bant. Invidit illis Cacodemôn has vitę san-
ctæ divitias; & seniori, Angeli habitum
mentitus, se sttit, Dei, scilicet nomine
iussus, ut ajebat, significare, commilito-
nem eius æternis iam flammis destina-
tum: ideoque, quantumcumque bene
ageret, & laboribus asperitatibusque variis
corpus divexaret, frustra ea esse omnia. Co-
horruit ad hanc vocem senex, multisque
deinde diebus nuntii istius recordatione
gravissimè angebatur. Observavit hoc tan-
dem socius, neque precibus importunis fa-
tigare senein desit, dum ille, Ipse tu, respō-
dit, huius meæ tristitiae & mœroris caussa
es. significatum enim mihi à Deo est, te dā-

Fan-
nan-

^a Cæsar. lib. 10. de mirac. cap. 6. & Drexel.
Heliotrop. l. 3. c. 1. §. 2. more suo.

nandum, omnibusque quæ agis, quæque
pateris nihil proficere, & ne quicquam pro
cælo laborare. Tum verò Iuvenis, singulari
alacritate; O mi Pater, ait, hoc te non tur-
bet neque affligat: ad hoc temporis Deo
servivi, non ut mercenarius pro cælo, sed ut
filius ex debito; quia ipse summum bonum
est, cui ego me totum debeo, quicquid de-
mum ille in me statuat. Erectus est hoc re-
sponso in spem senex, multoque recreatus
amplius, cum non diù pote ex vero Angelo
didicit: impostoris ea fuisse Diaboli men-
dacia; Sodalem suum æternis præmiis à
Deo destinatum esse; illiusque præclarum
hoc facinus, generosam indolem, sinceram-
que in divino obsequio mentem, & cum
divinâ voluntate egregiam confessionem,
plurimum apud Deum promeruisse, eiique
singularissimè placere. (a)

De alio Dei famulo Gerson non dissimi-
lia memorat. Huic corpori suo nihil indul-
genti, multumque quotidie temporis in
precibus collocanti invidit pariter tot bo-
norum operum fructum malus Dæmon;
quare ut hominem turbaret, atque à virtu-
tis viâ abduceret, molestissimâ de præde-
stinatione retatione illum aggressus rogar,
cur

(a) Drckel. Amuss. I. r. c. 7. §. 6.

cur se inani labore usque eō maceraret af-
fligeretque? neque enim salutem umquam,
aut cælum omni labore suo consecutum.
Atqui ego, respondit iste, scire te velim, non
me servire Deo ob cælestem gloriam; ve-
rūm propter ipsum purè; & quia dignus
est, ideo eius me exsequi voluntatem. qui-
bus vix dictis pudefactus dæmon dispa-
ruit. (a)

Hoc loco reticere non possum admirabilem illam cum divinâ voluntate con-
formationem insignis Dei servi, & viri reli-
giosissimi Gregorii Lopez, de quo literis
proditur, edoctum à Deo esse, ut loco ora-
tionis & exercitii de præsentiâ Dei, hac so-
lùm verba repeteret: *Fiat voluntas tua, sicut
in celo, & in terra! Amen.* I E S V S. quam ille
orationem lectionemque tanto studio
amoreque complexus est, ut triennium
ipsum, numquam fatigatus, numquam ob-
litus (res sanè admiranda!) verba illa apud
animum suum pronūtiaverit, quoties vigil
respirabat spiritumque ducebat: ut omnino
necessum sit, quia parcissimi somni erat, in-
numeris id vicibus præstitisse. Suscepserat il-
le Exercitium istud tantâ suę volūtatis ani-

F 2 miique

(a) Roderic. p. 1. 22, 3. c. 13. Vide Gersonem de
consolatione Theologiae lib. 1. prosa.

mique alacritate, ut sub anni exitum, respirationes iam non servirent amplius verborum illorum refricandæ memoriae, verum ad actus ipsos maiori cum intēsione & fervore eliciendos: quos tametsi ille non intermitteret umquam, si quando tamen minore cum devotione frequentaret, eodem mox temporis puncto gravissimis à Diabolo temptationibus impugnabatur. adèò quidem, ut dulcia ista verba illi essent pro libro, doctrinâ, Magistro, & armis, quibus se adversus hostes suos defenderet, eosque debellaret: & quia vim virtutemque huius Exercitii planè singularem assecutus erat, experiendoque comprobauerat, omnibus illud, quibuscum tractabat, vehementer solebat commendare.

C A P V T X I I I.

Insignia exempla & sententia Ethnicorum, docentium, quo nos modo divinam voluntatem implere, cùmque eà nostram conformare debeamus.

EXtremo tandem loco exempla aliquot sententiasque proponam eorum hominum, qui etsi divinâ fidei luce omnino caruerunt, neque paucis tenebris obscuratum intellectum habuerunt; agnovere tamen,